

skal derimellem nævne Tilveiebringelsen af Orgeler i Kirkerne. Disse Forbedringer har man ikke ved Lovbud villet paalægge Kirkeeierne. Nu forekommer det mig, at man ganske logisk maatte komme til den Slutning: Et af Lo, enten er det en Nødvendighed, at Kirken skal opvarmes, og i saa Tilfælde ligger Udgiften fuldstændig rigtig paa Kirkeeieren, eller ogsaa bliver det et Hensigtsmæssigheds-, et Bekvemmelighedshensyn, men saa forekommer det mig ogsaa, at de, der ønske denne Foranstaltning, ere nærmest til at bære Udgifterne derved. Gjør man det til Gjenstand for en Beslutning i Menigheden, gjør man det, som § 4 bestemmer, afhængigt af et Flertal af Familiefedre, Enker eller andre Personer med Husstand i Sognemenigheden, om Initiativet skal tages til denne Foranstaltning eller ikke, saa forekommer det mig at være noget snyderligt at lægge Udgiften til en saadan paa Kirkeeieren. Jeg for mit Vedkommende skulde ikke indvende Noget imod, om man vilde forandre Bestemmelsen i § 4 saaledes, at der kom til at staa et „skal“, som saa rammer Alle, men denne frivillige Beslutning af et Flertal af Menigheden forekommer mig ikke har Noget at bestille i Loven, og dersom man vilde beholde den, maatte der dertil knyttes den Bestemmelse, at det ogsaa var Menigheder eller i alt Fald Kommunen, som den, der staaar Menigheden nærmest i dette Tilfælde, der havde at bære Udgiften.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg skal dog tillade mig ligeoverfor den sidste Udtring af den ærede Landsthingsmand, der nu satte sig, at gjøre opmærksom paa, at det forekommer mig, at der kan være nogen Grund til at stille Sagen saaledes, som den er stillet i § 4. Det Spørgsmaal, om Forholdet er saaledes, at der søles meget stærk Trang hos Menigheden til at faae Kirken opvarmet, er dog egentlig Menigheden selv nærmest til at udtale sig om. Det vil blive vanskeligt, i det Mindste for en Minister, at sige dette med Sikkerhed, det beror paa forskellige Forhold, som de Vedkommende selv dog nærmest maa kunne have en Mening om, men dertil kommer jo, at Menigheden ogsaa skal paatage sig en Byrde, nemlig Opvarmningen af Kirken. Det er nemlig Sagen, at saa snart man ønsker et Varneapparat, saa skulde jo dog Meningen være, at Kirken blev opvarmet, thi blot at se paa Kaffelovnen, vil jo ikke kunne være noget Gode, og den vil heller sjældent være til Prydelse for Kirken. Altsaa det, hvorpaa det egentlig kommer an, er Opvarmningen, men den skal i alt Fald ikke falde paa Tiendeieieren. Ganske vist vilde jeg, som jeg allerede tidligere har udtalt under Forhandlingerne, finde det ønskeligt, at der var truffet en Bestemmelse, saaledes at, naar Menigheden ikke selv frivillig vilde udrede Udgifterne, skulde Kommunen træde til for at udrede dem. Jeg tror, det vilde have været det Bette. Forsaauidt

man her har fastholdt, at Udgifternes Udredelse kun skulde ske ad frivillig Veie, saa er det jo ganske vist, at selv om det Samme opnaaas herved, er det Menigheden selv, der, om ogsaa paa en smukkere Maade, yder det fornødne stadige Bidrag til Kirkens Opvarmning; men dersom det Samme ikke opnaas, saa vil jeg rigtignok sige, jeg ønsker det som givet, at det heller ikke tør paalægges Kirkeeierne at anbringe Kaffelovne. Det forekommer mig derfor, at, da der dels er Spørgsmaal om, i hvilken Grad Menigheden har sølt sig trykket og generet af Kulden — den kan jo være forskjellig paa de forskjellige Steder, efter Kirkens Beliggenhed — og dels om en Byrde, der bliver lagt paa Menigheden selv, saa kan det ikke være saa uvigtigt, at man, inden man tager Bestemmelse om, at der skal paalægges Tiendeieieren denne Byrde, ogsaa maa vide, hvorledes Menighedens Opfattelse i saa Henseende er. Det forekommer mig, at dette virkelig har sin ganske gode Grund i nærværende Tilfælde. Fra et almindeligt Standpunkt mener jeg, at man kan sige, at hvor der er et virkelig stærkt Ønske om at faae Kirken opvarmet, og man selv vil yde Bidrag her til, maa det anses for et saa stort Gode, hvori der er Tale, at man gjerne kan træffe en saadan Bestemmelse som den, der i Loven er truffet med Hensyn til Tiendeieieren. — Hvad Spørgsmaalet under § 9 angaar, saa udtalte jeg mig ikke med det saa stor Varne som den ærede Rigsdagsmand derom, men det var fordi jeg ikke vilde begynde strag med særdeles Varne. Det glædede mig imidlertid at høre den ærede Rigsdagsmand udtale sig, og jeg kan gjerne sige, at hans Ord vare som talte ud af mit Hjerte. Det er ganske vist min Mening, og jeg har ogsaa et sikkert Haab om, at denne Lov under alle Omstændigheder ikke vil komme ud, uden at denne Paragraf først er kommet ud af Loven.

Strup: Jeg vilde have sat megen Pris paa, om denne Paragraf var gaaet ud af Loven, førend denne kom herind, og jeg vilde have ønsket, at Rigtigheden af de Betragtninger, som her ere komne frem, angaaende denne Paragrafs Beskaffenhed, ogsaa vare bleve godkendte i det andet Thing. Det forekommer mig, at der i det andet Thing mere har været Tale om Hensigtsmæssigheds- og Bekvemmelighedshensyn, end der egentlig har været Tale om Principet, Noget, jeg forøvrigt ikke skal komme nærmere ind paa, da jo de Forhandlinger, der ere foregaaede i det andet Thing, ikke ret vel maa drages frem her. Det, hvorfor jeg nærmest har begjæret Ordet, var for at tillade mig en Bemærkning ligeoverfor det, som den høitæredede Minister fremsjorte, den nemlig, at jeg dog ikke ser, hvorfor det er mere nødvendigt for Kirkesynet og for Ministeren først at have en Afstemning i Menigheden med Hensyn til, om man ønsker Kirken opvarmet eller ikke, end det er